

Slimību profilakses un kontroles centrs

Duntes iela 22, K-5, Rīga, LV-1005, tālr. 67501590, fakss 67501591, e-pasts info@spkc.gov.lv

EPIDEMIOLOĢIJAS BIĻETENS

Nr. 1 (1552)

2018. gada 4. janvārī

Pārskats par akūtu augšējo elpceļu infekciju (AAEI) un gripas¹ izplatību 2017. gada 52. nedēļā Latvijā

2017. gada 52. nedēļā (trīs darba dienas) monitoringā iesaistītajās ambulatorajās ārstniecības iestādēs (informācija saņemta no 72 ģimenes ārstu praksēm) reģistrēti deviņi gripas klīniskie gadījumi jeb vidēji 8,1 gadījums uz 100 000 iedzīvotājiem (51. nedēļā – 1,9 gadījumi uz 100 000 iedz.). Gripas izplatības intensitāte salīdzinājumā ar 51. nedēļas vidējo rādītāju palielinājusies vairāk kā četras reizes.

Pacientu vēršanās ģimenes ārstu praksēs AAEI, gripas un pneimoniju gadījumos vidēji uz 100 000 iedzīvotājiem²

	Vecuma grupas	48. ned.	49. ned.	50. ned.	51.ned.	52.ned.	Salīdzinot ar iepriekšējo nedēļu (%)
AAEI	Vidēji	1136,4	1137,3	1142,0	968,7	735,8	-24,0
	0-4	6266,6	5755,2	5885,2	6030,5	4788,5	-20,6
	5-14	3065,3	3252,9	3154,6	2391,4	1740,7	-27,2
	15-64	703,3	608,5	588,7	551,7	404,9	-26,6
	65 un >	118,1	388,9	500,0	123,2	124,4	1,0
Gripa	Vidēji	1,0	5,6	2,8	1,9	8,1	337,0
	0-4	0,0	0,0	0,0	0,0	16,0	100,0
	5-14	0,0	8,9	8,9	0,0	0,0	0,0
	15-64	1,5	7,1	2,8	2,9	11,1	287,7
	65 un >	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pneimonija	Vidēji	29,6	28,8	41,8	28,8	24,4	-15,4
	0-4	53,1	97,5	65,0	132,5	143,7	8,4
	5-14	65,2	44,7	169,8	71,9	71,0	-1,2
	15-64	24,7	21,3	27,0	14,3	6,9	-51,5
	65 un >	20,5	25,3	15,2	24,6	23,9	-2,9

Vēršanās AAEI gadījumos ambulatorajās iestādēs 52. nedēļā salīdzinājumā ar iepriekšējās nedēļas vidējo rādītāju samazinājusies par 24,0%, vidēji reģistrēti 735,8 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem (51. nedēļā – 968,7 gadījumi uz 100 000 iedz.).

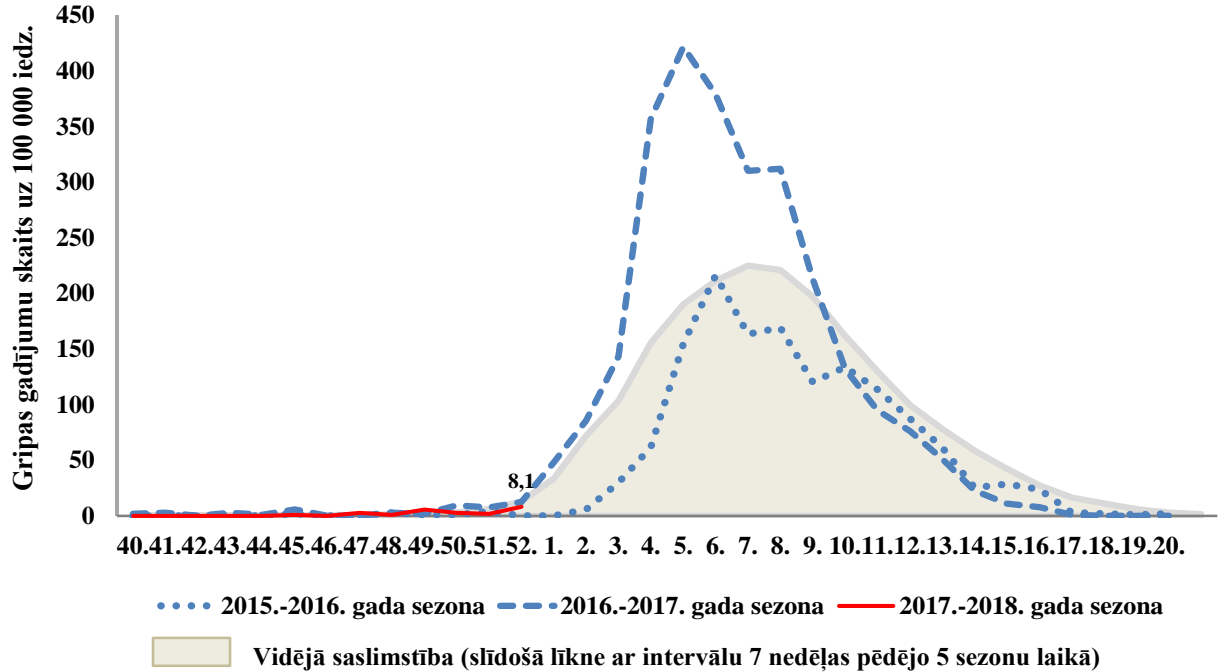
Vēršanās ambulatorajās iestādēs pneimoniju gadījumos 52. nedēļā salīdzinājumā ar iepriekšējās nedēļas vidējo rādītāju samazinājusies (par 15,4%), vidēji reģistrēti 24,4 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem (51. nedēļā – 28,8 gadījumi uz 100 000 iedz.).

¹ Klīniskie gripas gadījumi monitoringā iekļautajās ģimenes ārstu praksēs

² Vēršanās pēc medicīniskās palīdzības (vai saslimstības līmenis) nedēļas laikā tiek aprēķināta, ņemot vērā pacientu skaitu, kas pirmo reizi sakarā ar patreizējo saslimšanas epizodi vērsušies pie ģimenes ārsta.

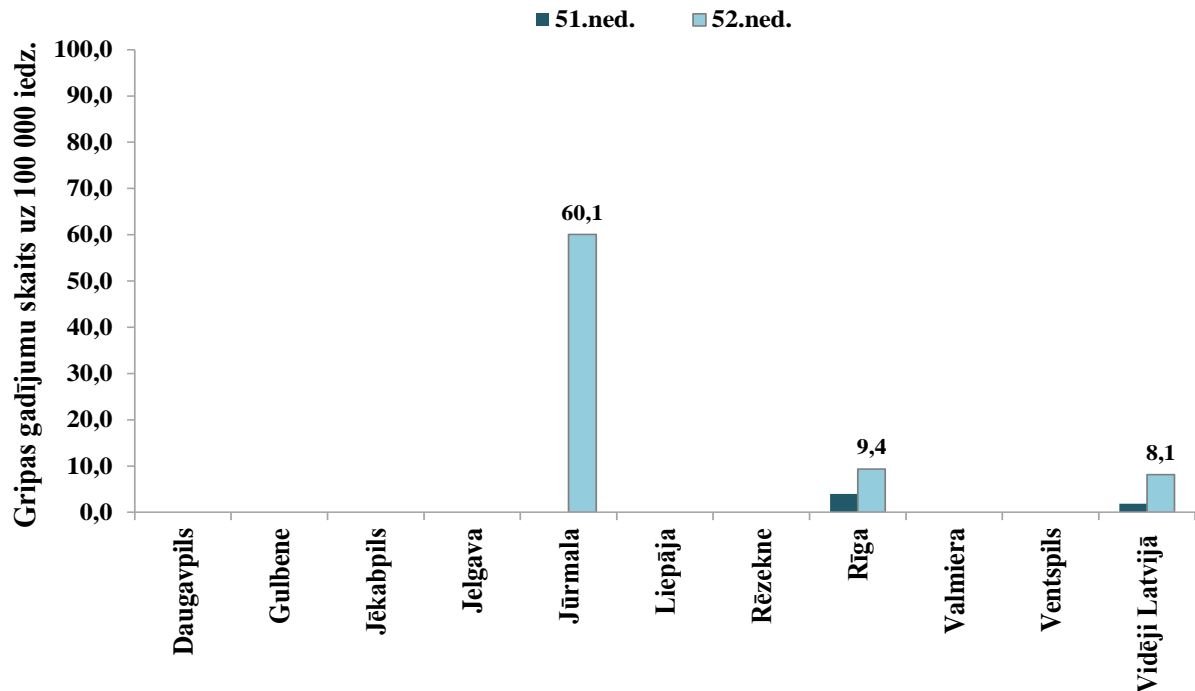
Vēršanās ambulatorajās iestādēs gripas gadījumos 2017.–2018. gada sezonā salīdzinājumā ar iepriekšējām sezonām

Gripas intensitātes rādītājs 2017. gada 52. nedēļā bijis nedaudz zemāks nekā iepriekšējā 2016.–2017. gada sezonas 52. nedēļā un pēdējo piecu sezonu vidējo rādītāju attiecīgajā laika periodā.

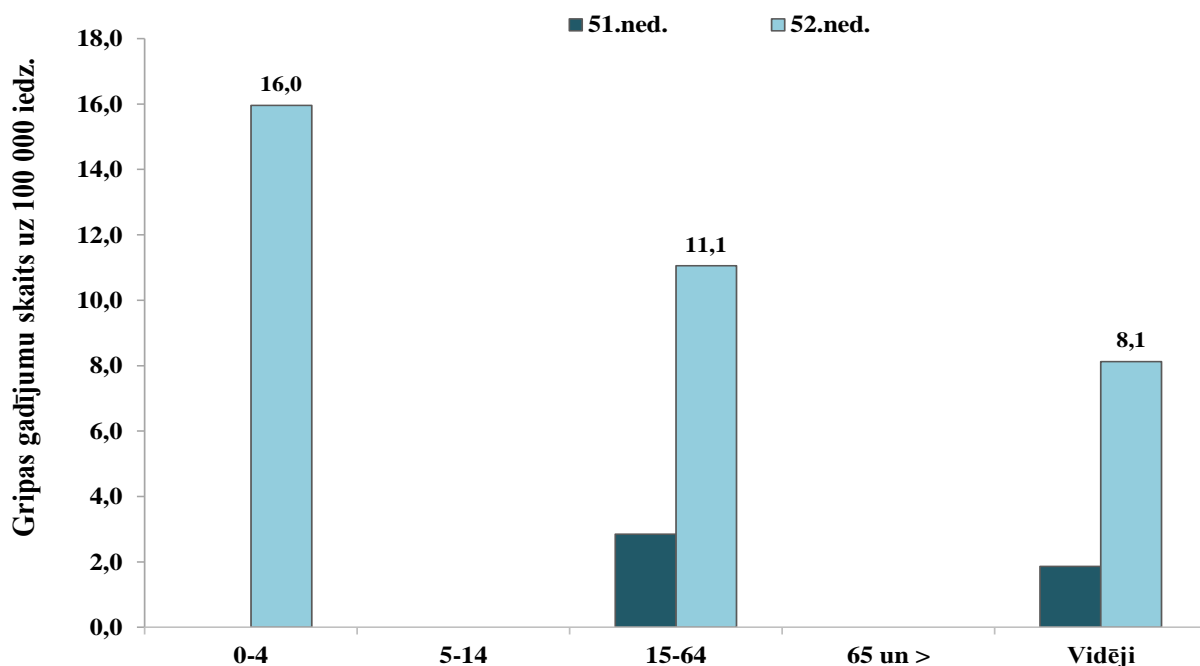
Gripa atsevišķās monitoringa teritorijās

2017. gada 52. nedēļā monitoringā iesaistītajās ambulatorajās ārstniecības iestādēs reģistrēti deviņi gripas klīniskie gadījumi: pieci – Rīgā (9,4 gadījumi uz 100 000 iedz.) un četri – Jūrmalā (60,1 gadījums uz 100 000 iedz.). Iepriekšējā nedēļā bija reģistrēti divi gripas gadījumi – Rīgā.

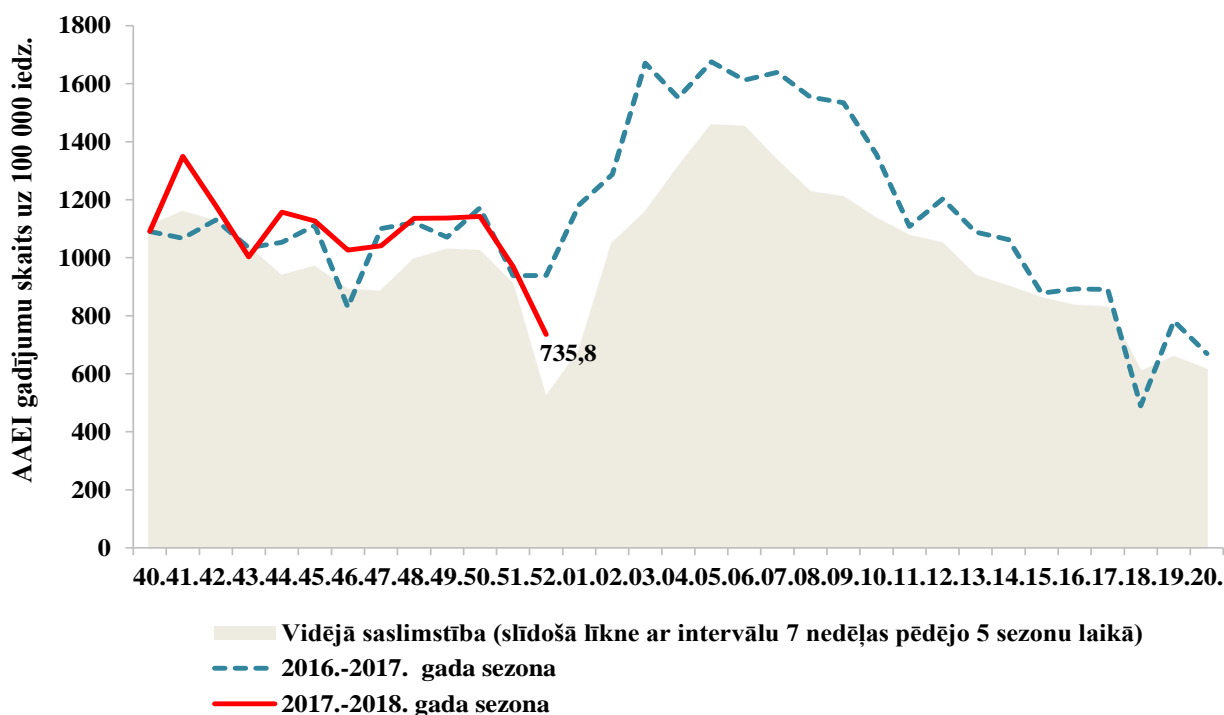
Gripa atsevišķās vecuma grupās

2017. gada 52. nedēļā no deviņiem klīniski noteiktiem gripas gadījumiem viens gadījums reģistrēts 0–4 gadu vecuma grupā (16,0 gadījumi uz 100 000 iedz.) un astoņi gadījumi – 15–64 gadu vecuma grupā (11,1 gadījums uz 100 000 iedz.).

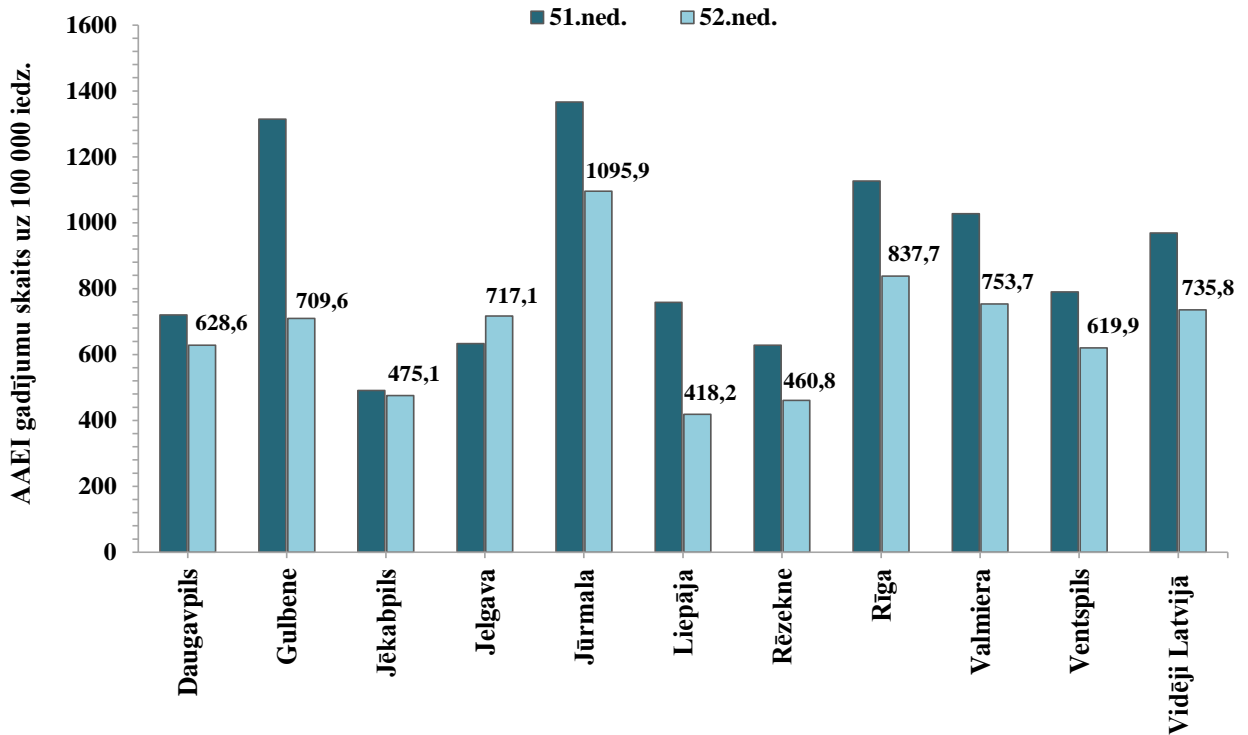
Vēršanās ambulatorajās iestādēs AA EI gadījumos 2017.–2018. gada sezonā salīdzinājumā ar iepriekšējo sezonu un piecu gadu vidējiem rādītājiem

2017. gada 52. nedēļā pacientu vēršanās ambulatorajās ārstniecības iestādēs AA EI gadījumos bijusi ievērojami zemāka salīdzinājumā ar iepriekšējās 2016.–2017. gada sezonas 52. nedēļas vidējo rādītāju, bet augstāka nekā pēdējo piecu sezonu vidējais rādītājs attiecīgajā laika periodā.

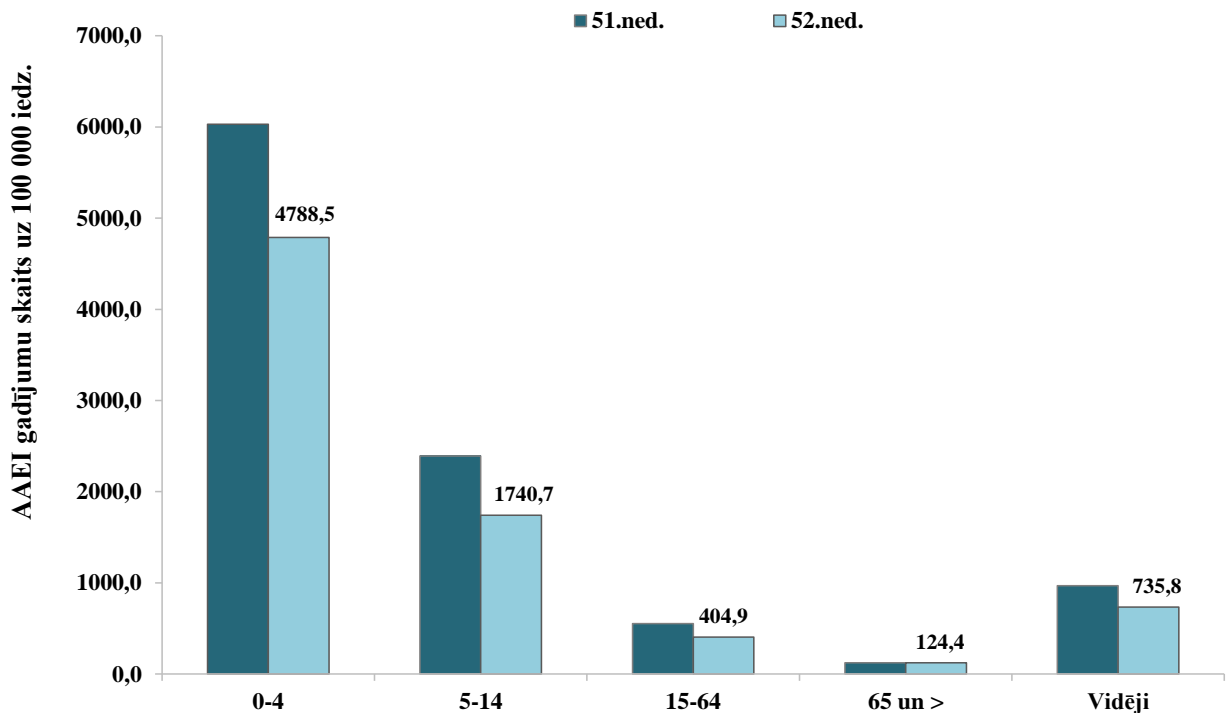
AAEI atsevišķās monitoringa teritorijās

Augstāka par vidējo saslimstība ar AAEI 52. nedēļā tika reģistrēta trijās no desmit monitoringā iekļautajām teritorijām: Jūrmalā, Rīgā un Valmierā. Viszemākā saslimstība reģistrēta Liepājā.

AAEI atsevišķās vecuma grupās

Augstākā saslimstība ar AAEI 52. nedēļā tika reģistrēta bērniem 0–4 gadu vecuma grupā (4788,5 gadījumi uz 100 000 iedz.). Vēršanās ambulatorajās iestādēs AAEI gadījumos 52. nedēļā salīdzinājumā ar 51. nedēļu samazinājusies visās vecuma grupās, izņemot 65 un > gadu vecuma grupu, šajā vecuma grupā tā bijusi līdzīga iepriekšējās nedēļas rādītājam.

Par stacionētiem pacientiem gripas gadījumos

2017. gada 52. nedēļā hospitalizēti 17 pacienti ar aizdomām par gripas infekciju: 15 pacienti (14 – Rīgā un viens – Rēzeknē) uzņemti ar diagnozi *gripa* un divi pacienti (Rīgā) ar diagnozi - *gripas izraisītā pneimonija*.

Četrpadsmit no hospitalizētajiem pacientiem bija 15–64 gadu vecuma grupā (no tiem divi *gripas izraisītās pneimonijas* gadījumos), divi – 65 un > gadu vecuma grupā un viens bērns 0–4 gadu vecuma grupā.

Kopš gripas monitoringa sākuma ziņots par 38 stacionētiem pacientiem ar aizdomām par gripas infekciju un par četriem pacientiem ar aizdomām par gripas izraisīto pneimoniju.

Vispārējās izglītības iestāžu apmeklējums

2017. gada 52. nedēļā vispārējās izglītības iestādēs sākās ziemas brīvlaiks.

Monitoringa pilsētas /nedēļas	Apmeklējumu īpatsvars no reģistrēto skolēnu skaita (%)										
	Daugavpils	Gulbene	Jelgava	Jēkabpils	Jūrmala	Liepāja	Rēzekne	Rīga	Valmiera	Ventspils	Vidēji
48.	85,8	88,0	95,5	89,7	92,9	88,6	95,1	90,2	90,8	92,4	90,6
49.	88,9	89,9	90,2	90,3	92,6	90,0	92,6	90,5	87,4	91,2	90,6
50.	89,6	85,2	93,6	91,8	92,6	92,2	87,0	91,1	89,7	94,0	91,4
51.	85,0	91,2	92,9	90,2	92,7	88,5	94,8	89,8	-	93,0	90,5
52.	Brīvlaiks										

Pirmsskolas izglītības iestāžu apmeklējums

Pirmsskolas izglītības iestāžu (PII) apmeklējums 52. nedēļā (ceturtdien) bijis vidēji 50,2%, salīdzinājumā ar iepriekšējo nedēļu tas samazinājies par 21,6%. Apmeklējumu samazinājums PII šajā laika periodā parasti ir saistīts ar brīvlaiku skolās.

Monitoringa pilsētas /nedēļas	Apmeklējumu īpatsvars no reģistrēto pirmsskolēnu skaita (%)										
	Daugavpils	Gulbene	Jelgava	Jēkabpils	Jūrmala	Liepāja	Rēzekne	Rīga	Valmiera	Ventspils	Vidēji
48.	74,1	66,9	77,6	79,1	77,7	74,9	77,2	74,8	79,7	73,2	74,9
49.	72,8	82,3	83,8	74,3	74,5	76,0	71,6	73,4	76,8	72,9	74,0
50.	73,5	79,0	79,7	76,7	73,4	75,3	73,6	70,7	84,8	74,4	73,6
51.	74,9	84,7	70,0	74,0	75,3	74,9	67,6	70,8	81,2	68,9	71,8
52.	56,8	50,8	67,9	43,5	67,5	31,8	34,8	52,6	78,3	39,4	50,2
Salīdzinājumā ar 51. nedēļu (±)	-18,1	-33,9	-2,1	-30,5	-7,7	-43,1	-32,8	-18,2	-2,9	-29,5	-21,6

Respiratoro vīrusu cirkulācija

SIA „Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīca” (RAKUS) stacionāra „Latvijas Infektoloģijas centrs” (LIC) laboratorijā 52. nedēļā tika izmeklēti 98 personu klīniskie paraugi (51. nedēļā – 115), no tiem deviņos paraugos noteikti gripas vīrusi – gripas pozitīvo paraugu īpatsvars palielinājies līdz 9,2% (51. nedēļā – 2,6%). Noteikti seši – *B tipa* gripas vīrusi un trīs *A tipa* gripas vīrusi. Noteikti arī citi respiratorie vīrusi: adenovīrusi (7), respiratori sincitiālais vīruss (4), rinovīrusi (3), cilvēka metapneimovīrusi (2), enterovīruss (1) un paragripas I tipa vīruss (1).

Laboratoriski noteikto respiratoro vīrusu skaits

Nedēļas	Izmeklēto paraugu skaits	A gripa	B gripa	Paragripa I	Paragripa II	Paragripa III	Paragripa IV	Respiratori sincitiālais vīruss	Adenovīrusi	Rinovīrusi	Cilvēka metapneimovīruss	Bokavīrusi	Koronavīrusi	Enterovīrusi	Pozitīvo paraugu skaits	Pozitīvo paraugu īpatsvars (%)	Gripas pozitīvo īpatsvars (%)	RSV pozitīvo īpatsvars (%)
40.	32			2			2	1	3	11		2		2	23	71,9	0,0	3,1
41.	59			6		1		3	4	12		5		4	35	59,3	0,0	5,1
42.	51			3				1	5	14		4		3	30	58,8	0,0	2,0
43.	63			8				2	13	9		1		1	34	54,0	0,0	3,2
44.	64	1		2		2		2	9	15	1	6	2	1	41	64,1	1,6	3,1
45.	85					3		3	17	16	2	12	1	5	59	69,4	0,0	3,5
46.	76	1		4		1	2	1	14	16		5		8	52	68,4	1,3	1,3
47.	83	1		1		3	3	2	15	9	2	4	2	4	46	55,4	1,2	2,4
48.	74	1		5		1	3	3	9	10	1	6	5	4	48	64,9	1,4	4,1
49.	140			4			1	7	20	22		7	6	4	71	50,7	0,0	5
50.	143	2		5	1	1	1	4	22	13	2	10	6	7	74	51,7	1,4	2,8
51.	115	2	1	1		3		5	21	13	1	13	10	3	73	63,5	2,6	4,3
52.	98	3	6	1				4	7	3	2			1	27	27,6	9,2	4,1
Kopā	1083	11	7	42	1	15	12	38	159	163	11	75	32	47	613	56,6	1,7	3,5

Kopš monitoringa sākuma (40. nedēļa) laboratoriski noteikti 11 *A tipa* gripas vīrusi un septiņi *B tipa* gripas vīrusi. No tipētiem *A tipa* gripas vīrusiem septiņi tipēti kā *A/H1pdm* un četri kā *A/H3*. No raksturotiem *B tipa* gripas vīrusiem divi bija *B/Yamagata*-līnijas.

Ģenētiski tika raksturoti astoņi *A tipa* gripas vīrusi, no tiem pieci raksturoti kā *A/Michigan/45/2015(H1N1pdm09)*-līdzīgs, divi kā *A/Singapore/INFIMN-16-0019/2016(H3N2)*-līdzīgs un viens kā *A/HongKong/4801/2014(H3N2)*-līdzīgs vīruss. Viens *B tipa* gripas vīruss raksturots kā *B/Phuket/3073/2013* (*B/Yamagata* līnija).

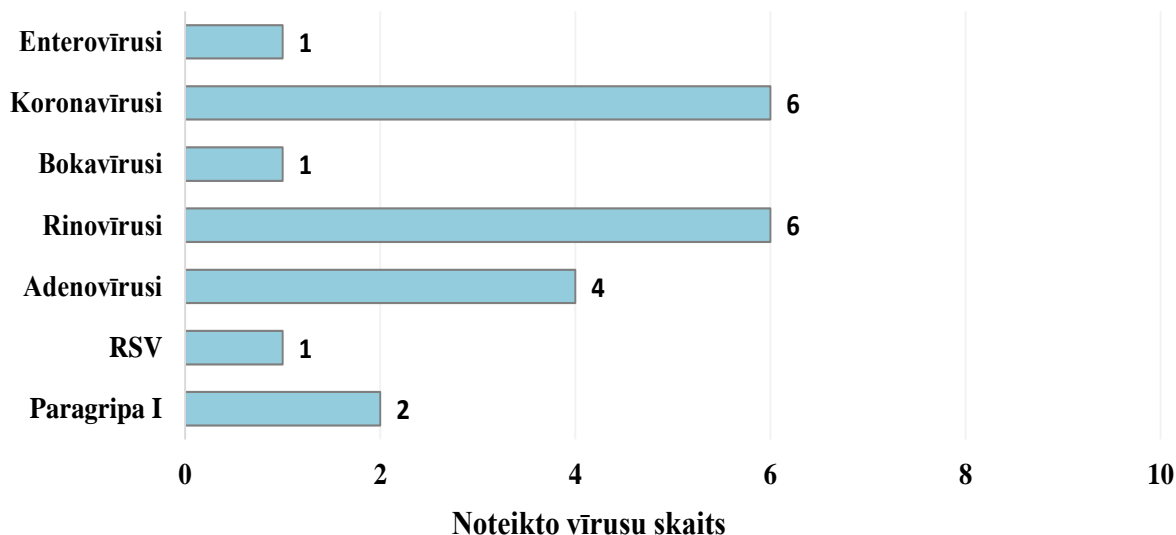
Gripas vīrusu celmu identifikācija

Gripas vīrusu raksturojums	Noteikto vīrusu skaits
<i>A/Michigan/45/2015(H1N1pdm09)</i> -līdzīgs	5
<i>A/Singapore/INFIMN-16-0019/2016(H3N2)</i> -līdzīgs	2
<i>A/HongKong/4801/2014(H3N2)</i> -līdzīgs	1
<i>B/Phuket/3073/2013</i>	1
Kopā	9

Laboratoriskie izmeklējumi gripas monitoringa tīkla ietvaros

2017. gada 52. nedēļā trijās ģimenes ārstu praksēs tika izmeklēti četri pacienti, nevienā paraugā gripas vīrusi nav noteikti, noteikts viens rinovīruss.

Kopā (49.–52. nedēļa) monitoringa tīkla ietveros tika izmeklēti 30 paraugi, no tiem 17 paraugos noteikts 21 elpceļu vīruss. Visvairāk bija noteikti koronavīrusi (6), rinovīrusi (5) un adenovīrusi (4), kā arī paragripas I tipa vīruss (1), respiratori sincitiālais vīruss (1), bokavīruss (1) un enterovīruss (1).

Secinājumi

Gripas intensitāte Latvijā saglabājas zemā līmenī – kopš novembra sākuma tiek novērota sporādiska gripas izplatība, taču 52. nedēļā nedaudz pieaudzis reģistrēto gripas gadījumu skaits monitoringā iesaistītajās ārstniecības iestādēs un nedaudz palielinājies arī RAKUS LIC laboratorijā noteikto gripas vīrusu skaits.

Ambulatorajās ārstniecības iestādēs 52. nedēļā reģistrēti deviņi gripas klīniskie gadījumi (Rīgā un Jūrmalā), vidējā gripas intensitāte – 8,1 gadījums uz 100 000 iedzīvotājiem.

Pacientu vēršanās ambulatorajās ārstniecības iestādēs AAEI gadījumos salīdzinājumā ar 51. nedēļu samazinājusies par 24,0%. Augstākā saslimstība ar AAEI tika reģistrēta bērniem 0–4 gadu vecuma grupā.

Stacionārajās ārstniecības iestādēs (Rīgā un Rēzeknē) hospitalizēti 15 pacienti ar aizdomām par gripas infekciju un divi pacienti ar aizdomām par gripas izraisīto pneimoniju.

RAKUS LIC laboratorijā 52. nedēļā noteikti deviņi gripas vīrusi, no tiem seši – *B tipa* un trīs *A tipa* gripas vīrusi. Kopš sezonas sākuma noteikti 11 *A tipa* un septiņi *B tipa* gripas vīrusi.

PVO Eiropas reģiona gripas uzraudzības tīkla informācija - Flu News Europe

<http://flunewseurope.org/>

Kopumā Eiropas reģiona valstīs ziņots par zemu elpošanas ceļu slimību aktivitāti. Taču gripas epidēmijas sliekšnis bija pārsniegts astoņās Eiropas reģiona valstīs: Armēnijā, Izraēlā, Itālijā, Luksemburgā, Nīderlandē, Spānijā, Šveicē un Apvienotā Karalistē (Anglijā un Skotijā).

2017. gada 51. nedēļā Rietumu, Ziemeļu un Dienvidu Eiropas reģiona valstīs gripas aktivitāte palielinājās; 28 no 33 Eiropas reģiona valstīm gripas intensitāte bija zemā līmenī, piecas valstis (Francija, Nīderlande, Spānija, Šveice un Turcija) un viens Apvienotās Karalistes reģions (Skotija) ziņoja par vidējā līmeņa gripas intensitāti.

Pēc ģeogrāfiskās izplatības 15 no 33 valstīm ziņojušas par sporādisko gripas izplatību, divas valstis – par lokālo ģeogrāfisko izplatību, trīs valstis – par reģionālo gripas izplatību un septiņas valstis (Francija, Zviedrija, Spānija, Norvēģija, Portugāle, Šveice un Turcija) – par plašu gripas izplatību.

Gripas uzraudzības tīkla ietvaros gripas pozitīvo paraugu īpatsvars 51. nedēļā palielinājies līdz 31,8% (50. nedēļā – 26,4%). No 18 valstīm, kuras gripas uzraudzības tīkla ietvaros izmeklējušas vismaz 10 paraugus, astoņas valstis ziņoja, ka noteikto gripas vīrusu īpatsvars bijis lielāks nekā 30% (Skotijā – 73%, Francijā – 72%, Šveicē – 64%, Serbijā – 58%, Ziemeļīrijā – 52%, Itālijā – 58%, Izraēlā – 42%, Lietuvā – 38% un Spānijā – 38%).

Uzraudzības tīklā tika izmeklēti 1483 paraugi, no tiem 471 (31,8%) paraugā noteikti gripas vīrusi: 221 (46,9%) *A tipa* gripas vīrusi (121 – *A/H1N1pdm09*, 63 – *A/H3N2* un 37 – netipēti) un 250 (53,1%) *B tipa* gripas vīrusi (92 – *B/Yamagata* līnijas, divi – *B/Victoria* līnijas un 156 – līnija nav zināma).

Kopš sezonas sākuma (2017. gada 40. nedēļas) gripas uzraudzības tīkla ietvaros biežāk bija noteikts *B tipa* gripas vīruss (59%) nekā *A tipa* gripas vīruss (41%). No 560 *A tipa* gripas vīrusiem 59% gadījumu tipēti kā *A/H1N1pdm09* gripas vīruss. Savukārt no *B tipa* gripas vīrusiem pārvāra (97%) noteikts *B/Yamagata*-līnijas gripas vīruss.

Gripas uzraudzības tīkla ietvaros noteikto vīrusu tipēšana

Vīrusa tips un apakštīps	51. nedēļa		2017.–2018. gada sezona kopā	
	skaits	% ^a	skaits	% ^a
<i>A tipa</i> gripa	221	46,9	638	40,7
<i>A(H1N1)pdm09</i>	121	65,8	331	59,1
<i>A(H3N2)</i>	63	34,2	229	40,9
A netipēts	37	-	78	-
<i>B tipa</i> gripa	250	53,1	928	59,3
<i>B/Victoria</i> līnija	2	2,1	8	2,6
<i>B/Yamagata</i> līnija	92	97,9	305	97,4
Nav noteikta līnija	156	-	615	-
Noteikts kopā / Izmeklēts kopā	471 / 1483	31,8	1566 / 12315	12,7

^a A un B tipa vīrusiem saucējs ir kopējais noteikto gripas vīrusu skaits; A tipa gripas vīrusu apakštipiem saucējs ir kopējais tipēto A tipa gripas vīrusu skaits; B tipa gripas vīrusu celmiem saucējs ir kopējais raksturoto B tipa gripas vīrusu skaits

Ārpus gripas uzraudzības tīkla (slimnīcas, skolas, pansionāti un citas aprūpes iestādes) 51. nedēļā tika izmeklēti 12945 klīniskie paraugi, no tiem 3258 paraugos noteikti gripas vīrusi: 1911 (59%) *A tipa* gripas vīrusi (382 – *A/H3N2*, 160 – *A/H1N1pdm09* un 1369 – netipēti) un 1347 (41%) *B tipa* gripas vīrusi (25 – *B/Yamagata* līnijas un 1322 – līnija nav zināma).

Kopš sezonas sākuma ārpus gripas uzraudzības tīkla biežāk bija noteikts *A tipa* gripas vīruss (59,5%) nekā *B tipa* gripas vīruss (40,5%), jo ārpus uzraudzības tīkla biežāk tiek izmeklēti paraugi, kurus ņem no stacionētiem pacientiem, savukārt *A tipa* gripa salīdzinājumā ar *B tipa* gripu norit smagāk un tā rezultātā ir lielāks stacionēto pacientu skaits ar apstiprināto A gripu.

Liels gripas vīrusu īpatsvars, kurš noteikts ārpus gripas uzraudzības tīkla, netika raksturots. Tomēr no tipētiem *A tipa* gripas vīrusiem biežāk tika noteikts *A/H3N2* gripas vīruss (75%), savukārt no tipētiem *B tipa* gripas vīrusiem biežāk noteikts *B/Yamagata*-līnijas gripas vīruss (97%).

Ārpus gripas uzraudzības tīkla noteikto vīrusu tipēšana

Vīrusa tips un apakštīps	51. nedēļa		2017.–2018. gada sezona kopā	
	skaits	% ^a	skaits	% ^a
A tipa gripa	1911	58,7	6287	59,5
<i>A(H1N1)pdm09</i>	160	29,5	615	25,1
<i>A(H3N2)</i>	382	70,5	1840	74,9
A netipēts	1369	-	3832	-
B tipa gripa	1347	41,3	4281	40,5
<i>B/Victoria</i> līnija	-	-	7	2,6
<i>B/Yamagata</i> līnija	25	100	261	97,4
Nav noteikta līnija	1322	-	4013	-
Noteikts kopā / Izmeklēts kopā	3258 / 12945	-	10568 / 160241	-

^a A un B tipa vīrusiem saucējs ir kopējais noteikto gripas vīrusu skaits; A tipa gripas vīrusu apakštīpiem saucējs ir kopējais tipēto A tipa gripas vīrusu skaits; B tipa gripas vīrusu celmiem saucējs ir kopējais raksturoto B tipa gripas vīrusu skaits

Gripas vīrusu ģenētiskais raksturojums

Kopš sezonas sākuma līdz 51. nedēļai ir pieejami dati par ģenētiskajām grupām 218 gripas vīrusiem. No 105 *A/H3N2* vīrusiem 62 (59%) pieder pie ģenētiskās apakšgrupas 3C.2a un 42 (40%) – pie ģenētiskās apakšgrupas 3C.2a1, kas ir saistīts ar aminoskābju aizvietošanu hemaglutinīnā. Vīrusi šajās divās apakšgrupās ir antigēnetiski līdzīgi, taču abas apakšgrupas strauji attīstās, parādoties vairākām vīrusu kopām, kuras nosaka papildu aminoskābju aizvietošana hemaglutinīnā, tādēļ ir nepieciešams pastāvīgs antigēnu īpašību monitorings. Viens – *A/H1N1pdm09*, viens – *A/H3N2* un trīs *B/Yamagata* līnijas gripas vīrusi nepieder ne pie vienas ģenētiskas grupas.

Gripas vīrusu filoģenētiskais raksturojums

Filoģenētiskā grupa	Noteikto vīrusu skaits	Noteikto vīrusu īpatsvars (%)
<i>A/H1N1pdm09 A/Michigan/45/2015</i> (apakšgrupa 6B.1) ^a	30	13,8
<i>A/H1N1pdm09</i> nepieder ne pie vienas ģenētiskas grupas	1	0,5
<i>A/H3N2 A/Hong Kong/4801/2014</i> (apakšgrupa 3C.2a) ^b	62	28,4
<i>A/H3N2 A/Singapore/INFIMH-16-0019/2014</i> (apakšgrupa 3C.2a1) ^c	42	19,3
<i>A/H3N2</i> nepieder ne pie vienas ģenētiskas grupas	1	0,5
<i>B/Brisbane/60/2008</i> (<i>Victoria</i> līnija, apakšgrupa 1A) ^{b, d}	7	3,2
<i>B/Norway/2409/2017</i> (<i>Victoria</i> līnija, apakšgrupa 1A 162-163) ^e	5	2,3
<i>B/Phuket/3073/2013</i> (<i>Yamagata</i> līnija, apakšgrupa 3) ^{c, f}	67	30,7
<i>B/Yamagata</i> līnija, nepieder ne pie vienas ģenētiskas grupas	3	1,4
Kopā	218	100,0

^a Vakcīnas komponents Ziemeļu (2017.–2018. gada sezonai) un Dienvidu (2018. gada sezonai) puslodei

^b Vakcīnas komponents Ziemeļu puslodei 2017.–2018. gada sezonai

^c Trīs komponentu vakcīnas sastāvā Dienvidu puslodei 2018. gada sezonai

^d Četru komponentu vakcīnas sastāvā Dienvidu puslodei 2018. gada sezonai

^e Hemaglutinīna HA1 posmā K162 un N163 aminoskābju izslēgšana un antigēniskas atšķirības no vakcīnas komponenta

^f Četru komponentu vakcīnas sastāvā Ziemeļu puslodei 2017.–2018. gada sezonai

Par SARI uzraudzību un stacionētiem pacientiem, kuriem laboratoriski apstiprināta gripa

2017. gada 51. nedēļā no visām valstīm, kuras veic smagu akūtu respiratoru infekciju (SARI) uzraudzību, 10 valstis informēja par 1099 gadījumiem; no 307 laboratoriski izmeklētajiem gadījumiem 15 noteikti gripas vīrusi (12 – Armēnijā, pa vienam – Kazahstānā, Serbijā un Uzbekistānā).

Kopš 2017. gada 40. nedēļas no 11374 SARI gadījumiem (15 valstīs) 2751 tika izmeklēti laboratoriski, no tiem 70 gadījumos noteikti gripas vīrusi: 33 – Armēnijā (30 – *B tipa* un trīs – *A/H1N1pdm09*), 20 – Ukrainā (viens – *A/H1N1pdm09*, viens – *A tipa* netipēts un 18 – *B tipa*), 10 – Kazahstānā (pieci – *A/H3N2* un pieci – *B tipa*), trīs – Tadžikistānā (viens – *A tipa* un divi – *B tipa*), divi – Baltkrievijā (divi – *A/H3N2*), viens – Serbijā (*B tipa*) un viens – Uzbekistānā (*A/H1N1pdm09*).

2017. gada 51. nedēļā saņemta informācija par dažiem laboratoriski apstiprinātiem gripas gadījumiem no intensīvām terapijas nodaļām (ITN) un no citām slimnīcas nodaļām. Kopumā reģistrēts 131 gadījums, no tiem: 61 – Apvienotā Karalistē, 39 – Spānijā, trīs – Zviedrijā un viens – Rumānijā.

Kopš 2017. gada 40. nedēļas deviņas valstis ziņoja par laboratoriski apstiprinātiem gadījumiem no ITN un no citām slimnīcas nodaļām: 336 gadījumi reģistrēti intensīvās terapijas nodaļās (206 – Lielbritānijā, 76 – Spānijā, 37 – Francijā, 13 – Zviedrijā, divi – Dānijā un pa vienam gadījumam Čehijas Republikā un Īrijā) un 310 gadījumi – citās slimnīcu nodaļās (171 – Spānijā, 81 – Īrijā, 52 – Dānijā, pa diviem – Čehijas Republikā, Slovākijā un Rumānijā).

No 336 ITN reģistrētiem gadījumiem, 211 (63%) gadījumos noteikti *A tipa* (32 – *A/H1N1pdm09*, 46 – *A/H3N2* un 133 – netipēti) un 125 (37%) *B tipa* gripas vīrusi. No 310 citās slimnīcu nodaļās reģistrētiem gadījumiem, 133 (43%) gadījumos noteikti *A tipa* (29 – *A/H3N2*, 17 – *A/H1N1pdm09* un 86 – netipēti) un 177 (57%) gadījumos *B tipa* gripas vīrusi.

Gripas un citu akūto augšējo elpceļu infekciju izplatība pasaulē PVO globālā tīkla informācija 25.12.2017.

http://www.who.int/influenza/surveillance_monitoring/updates/latest_update_GIP_surveillance/en/

Gripas aktivitāte Ziemeļu puslodes mērenā klimata joslā turpina palielināties, bet Dienvidu puslodes mērenā klimata joslā aktivitāte samazinājusies līdz starp-sezonu līmenim. Centrālamerikā un Karību jūras reģionā gripas aktivitāte joprojām bija zema. Visā pasaulē lielākoties noteikti *A/H3N2* un *B tipa* gripas vīrusi.

- Ziemeļamerikā kopumā gripas aktivitāte visā reģionā turpināja palielināties, pārsvarā bija noteikts *A/H3N2* gripas vīruss.
- Eiropā gripas aktivitāte turpināja palielināties, bet vairākās valstīs gripas aktivitāte bija joprojām zema. Pārsvarā bija noteikti *B tipa* un *A/H3N2* gripas vīrusi.
- Rietumāzijā pēdējo nedēļu laikā ziņots par augstu gripas aktivitāti, pārsvarā bija noteikts *A/H1N1pdm09* gripas vīruss.
- Centrālāzijā gripas aktivitāte bija zema.
- Austrumāzijā kopumā gripas aktivitāte joprojām bija zema, izņemot Ķīnu, kur pēdējo nedēļu laikā palielinājās elpošanas ceļu slimību rādītāji (ILI) un gripas pozitīvu paraugu īpatsvars. Pārsvarā bija noteikts *B/Yamagata*-līnijas gripas vīruss.
- Dienvidaustrumāzijā gripas aktivitāte kopumā bija zema.
- Dienvidāzijā gripas aktivitāte kopumā bija zema. Indijā ziņots par *A/H1N1pdm09* un *A/H3N2* gripas vīrusu noteikšanu. Irānas Islama Republikā bija noteikti visi sezonālie gripas vīrusu apakštipi.
- Ziemeļāfrikā kopumā gripas aktivitāte bija zema. Tunisijā nedaudz palielinājās *A/H1N1pdm09* gripas vīrusa noteikšana.

- Rietumāfrikā Burkinafaso, Ganā un Sjerraleonē palielinājās gripas vīrusu noteikšana, pārsvarā bija noteikts *A/H1N1pdm09* gripas vīruss. Centrālāfrikā Kamerūnā bija noteikti sporādiski gripas gadījumi. Austrumāfrikā Madagaskarā un Mozambikā ziņots par *A/H3N2* un *B tipa* gripas vīrusu noteikšanu.
- Karību jūras reģiona un Centrālamerikas valstīs elpošanas ceļu slimību rādītāji un gripas aktivitāte joprojām bija zema, bet vairākas valstis joprojām ziņoja par augstu respiratori sincitiālā vīrusa (RSV) aktivitāti.
- Dienvidamerikas tropu valstīs gripas un RSV aktivitāte saglabājās zemā līmenī.
- Dienvidu puslodes mērenā klimata joslā kopumā gripas aktivitāte samazinājusies līdz starp-sezonu līmenim.

Nacionālie gripas centri (NIC) un citas nacionālās gripas laboratorijas no 106 valstīm, reģioniem vai teritorijām ziņoja FluNet par laika periodu no 2017. gada 27. novembra līdz 10. decembrim (dati uz 2017. gada 22. decembri). PVO GISRS laboratorijas šajā laika periodā pārbaudīja vairāk nekā 127006 paraugus, no tiem 15344 bija pozitīvi uz gripas vīrusiem, no kuriem 9579 (62,4%) *A tipa* un 5765 (37,6%) *B tipa* gripas vīrusi. No *A tipa* gripas vīrusiem 1596 (30,1%) bija tipēti kā *A/H1N1pdm09* un 3698 (69,9%) kā *A/H3N2*. No raksturotajiem *B tipa* gripas vīrusiem 2640 (85,2%) piederēja *B-Yamagata* līnijai un 460 (14,8%) *B-Victoria* līnijai.

PVO rekomendētais vakcīnas sastāvs 2017.–2018. gada sezonā Ziemeļu puslodē

http://www.who.int/influenza/vaccines/virus/recommendations/2017_18_north/en/

PVO (02.03.2017.) gripas vakcīnas sastāvā 2017.–2018. gada sezonai Ziemeļu puslodē rekomendē iekļaut šādus trīs komponentus:

- *A/Michigan/45/2015 (H1N1)pmd09-līdzīgs vīruss*
- *A/Hong Kong/4801/2014 (H3N2)-līdzīgs vīruss*
- *B/Brisbane/60/2008-līdzīgs vīruss*

Četru komponentu pretgripas vakcīnas sastāvā rekomendē izmantot divus *A tipa* un divus *B tipa* gripas vīrusu antigēnus (papildus trim minētajiem jāiekļauj *B/Phuket/3073/2013-līdzīgs vīruss*).

Salīdzinot ar 2016.–2017. gada sezonas gripas vakcīnu Ziemeļu puslodei, ir atjaunināts *A(H1N1)pdm09* komponents – *A/California/7/2009 (H1N1)pdm09-līdzīgu* vīrusu nomaina *A/Michigan/45/2015 (H1N1)pdm09-līdzīgs vīruss*.

Materiālu sagatavoja: SLIMĪBU PROFILAKSES UN KONTROLES CENTRA Infekcijas slimību riska analīzes un profilakses departamenta Infekcijas slimību uzraudzības un imunizācijas nodaļas epidemioloģe Oksana Martiņuka, piedaloties epidemioloģei Rainai Nikišovai.

2017.–2018. gada sezonas AAEI un gripas monitoringa 2017. gada 52. nedēļā datus sniedza:

- 72 primārās veselības aprūpes ārsti (reģistrēto pacientu skaits 110769 – 5,7% no Latvijas iedzīvotāju skaita)
 - 11 stacionārās ārstniecības iestādes
 - 39 pirmsskolas izglītības iestādes
- Izmantoti SIA Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīcas (RAKUS) stacionāra „Latvijas Infektoloģijas centrs” (LIC) laboratorijas dati

Pateicamies visiem monitoringa dalībniekiem par savlaicīgi un precīzi sniegtu informāciju.

Datu pārpublicēšana un citēšana – atsauce uz Slimību profilakses un kontroles centra “Epidemioloģijas biļetenu” ir obligāta.